

സൽമാനുൽ ഹരിസി (رضي الله عنه)

ഹിജ്റ അഞ്ചാംവർഷം ഇസ്ലാമിന്റെ ശത്രുക്കൾ സർവ്വസന്നാഹങ്ങളും സംഭരിച്ച് ഇസ്ലാമിനെതിരെ ആഞ്ഞടിക്കാൻ വട്ടംകൂട്ടി. ഒരു കൂട്ടം ജൂതനേതാക്കൾ മക്കയിൽ ചെന്ന് ഖുറൈശികളുമായി കൂടിയാലോചന നടത്തി. ഖുറൈശികളും ഗത്ഫാൻഗോത്രക്കാരും ഒരുമിച്ച് മദീനയെ പുറത്തുനിന്ന് ആക്രമിക്കാനും മദീനയിലെ ജൂതഗോത്രമായ ബനുഖുറൈഖ ഉള്ളിൽനിന്നു അവരെ സഹായിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. അബൂസുഹ്യാന്റെയും ഉയൈനത്തിന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ ഇരുപത്തിനാലായിരത്തിൽപരം യോദ്ധാക്കൾ മദീനയിലേക്ക് കുതിച്ചു. പെട്ടെന്നു കടന്നു ആക്രമിക്കുകയായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യം. അറേബ്യയിലെ എല്ലാ ശത്രുവിഭാഗത്തിനും ആ സൈന്യത്തിൽ പ്രാതിനിധ്യമുണ്ടായിരുന്നു.

പെട്ടെന്ന് മദീനയെ ലക്ഷ്യം വെച്ച സൈന്യത്തിന്റെ ആധിക്യവും സന്നാഹവും അറിഞ്ഞു മുസ്ലിംകൾ അമ്പരന്നുപോയി.

ആസന്നമായ ഈ വിപൽസന്ധി എങ്ങനെ തരണം ചെയ്യണം?

നബി അനുയായികളെ വിളിച്ചു കൂടിയാലോചന ആരംഭിച്ചു.

ഇടതൂർന്ന തലമുടിയും പുരികങ്ങളുമുള്ള ആജാനുബാഹുവായ ഒരാൾ നബിയുടെ മുഖിൽ വന്നുനിന്നു. പ്രവാചകരുടെ ഇഷ്ടതോഴനായ സൽമാനുൽ ഫാരിസിയായിരുന്നു അത്.

മദീനയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ പർവ്വതങ്ങളും പാറകളും തല ഉയർത്തി നിൽക്കുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും വിശാലവും നീണ്ടതുമായ കുറെ ഭാഗങ്ങൾ ശത്രുക്കളുടെ കടന്നാക്രമണത്തിന് എളുപ്പമായ നിലയിൽ പരന്നുകിടക്കുന്നു.

മദീനയെ ശത്രുക്കളിൽ നിന്ന് പ്രതിരോധിക്കാൻ സൽമാൻ ഒരു പുതിയ തന്ത്രം കണ്ടുപിടിച്ചു.

തന്റെ ജൻമനാടായ പേർഷ്യയിൽനിന്ന് പല യുദ്ധതന്ത്രങ്ങളും സൽമാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അറബികൾക്ക് അത്തരം തന്ത്രങ്ങൾ അപരിചിതവുമായിരുന്നു.

മദീനയുടെ ചുറ്റും തുറന്നുകിടക്കുന്നതും ശത്രുക്കൾക്ക് പ്രവേശനം ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യമായതുമായ ഭാഗങ്ങളിൽ വലിയ കിടങ്ങു കുഴിക്കുക. അതായിരുന്നു സൽമാന്റെ (❦) അഭിപ്രായം.

ആ നിർദ്ദേശം പ്രായോഗികമായിരുന്നു. അതുകാരണം ശത്രുസൈന്യം ഒരുമാസത്തോളം മദീനയിൽ പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയാതെ മദീനയെ വളഞ്ഞു നിന്നു. അതിനിടയിൽ ഒരു അർദ്ധരാത്രിയിൽ ദൈവകാര്യം മുസ്ലിംകൾക്ക് മേൽ വർഷിച്ചു.

ഭയങ്കരമായ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റടിച്ചു ശത്രുസൈന്യം ചിന്നഭിന്നമായി! അവരുടെ സങ്കേതങ്ങൾ നശിച്ചുപോയി. അതിനെ തുടർന്നു അബൂസുഹ്യാൻ അനുയായികൾക്ക് നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങാൻ കൽപന കൊടുത്തു. നിരാശരും പരാജിതരുമായി അവർ മടങ്ങി.

ഈ സമരം കിടങ്ങ് എന്നർത്ഥംവരുന്ന ഖൻതഖ് എന്ന പേരിലാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്. മുസ്ലിംസൈന്യം ഒട്ടേറെ യാതന അനുഭവിച്ച ഒരു യുദ്ധമയിരുന്നു ഇത്.

ദാരിദ്ര്യവും പട്ടിണിയും സഹിച്ചു അവർ കിടങ്ങുകീറി. പ്രവാചകർ സ്വന്തം ആയുധമേന്തി കിടങ്ങു കുഴിക്കാൻ നേതൃത്വം നൽകി.

അതികായനും ബലവാാനുമായിരുന്ന സൽമാൻ (ﷺ) തന്റെ പിക്കാസുകൊണ്ട് കരിങ്കല്ലുകൾ ആഞ്ഞടിച്ചു പൊട്ടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനിടയിൽ ഉറക്കുസമാനമായ ഒരു വലിയ പാറക്കല്ല് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുന്നിൽ കാണപ്പെട്ടു. കിണഞ്ഞു ശ്രമിച്ചിട്ടും അത് പൊട്ടിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞില്ല. സൽമാൻ (ﷺ) പരാജയപ്പെട്ടു.

ആ ഭാഗത്ത് കിടങ്ങു തിരിച്ചുവെട്ടാൻ അദ്ദേഹം നബി (ﷺ) യോട് സമ്മതംതേടി. അപ്പോൾ നബി (ﷺ) നേരിൽവന്നു സ്ഥലം പരിശോധിച്ചു. ഒരു പിക്കാസ് കൈയിൽ എടുത്തു. കുട്ടുകാരോട് മാറിനിൽക്കാൻ പറഞ്ഞു. അല്ലാഹുവിന്റെ നാമം ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടു ആ കല്ലിന്മേൽ നബി (ﷺ) ആഞ്ഞുകൊത്തി. പൊട്ടിച്ചിതറിയ കല്ലിൽനിന്ന് ഇടിവെട്ടിയാലെന്നപോലെ ഒരു മിന്നൽപിണർ കാണപ്പെട്ടു! നബി (ﷺ) ഉച്ചത്തിൽ തക്ബീർ മുഴക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

“എനിക്ക് ഒരുനാൾ പേർഷ്യയിലെ താക്കോൽ നൽകപ്പെടും. കിസ്റായുടെ പട്ടണങ്ങളും ഹീറത്തിലെ കൊട്ടാരങ്ങളും ഇന്നു ഈ പ്രകാശത്തിൽ അല്ലാഹു എനിക്ക് കാണിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു. എന്റെ സമുദായം അവരെ കീഴ്പ്പെടുത്തും തീർച്ച.”

രണ്ടാമതും നബി (ﷺ) ആ കല്ലിൽ ആഞ്ഞുവെട്ടി. അത്ഭുതകരമായ മിന്നൽപിണർ വീണ്ടും കാണപ്പെട്ടു. നബി (ﷺ) പറഞ്ഞു:

“അല്ലാഹുഅക്ബർ, എനിക്ക് റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പരമാധികാരം നൽകും. ഈ പ്രകാശകിരണത്തിൽ റോമിലെ സുന്ദരമായ കൊട്ടാരങ്ങൾ ഞാൻ കാണുന്നു. എന്റെ സമുദായം അവയെ ജയിച്ചടക്കും?”

മൂന്നാമതൊരു തവണകൂടി നബി (ﷺ) ആ കല്ലിൽ ആഞ്ഞടിച്ചു. തക്ബീർ മുഴക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

“സിറിയയും സൻആയും എന്റെ സമുദായം കീഴ്പ്പെടുത്തും. ഞാനിതാ ആ പ്രദേശങ്ങളും കണ്ടുകഴിഞ്ഞു!”

അപ്പോഴേക്കും ആ കരിങ്കല്ല് ഛിന്നഭിന്നമായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

നബി(ﷺ) നിര്യാതരായശേഷം സൽമാൻ (ﷺ) ദീർഘകാലം ജീവിച്ചു. പേർഷ്യയും റോമും സിറിയയും സൻആയുമെല്ലാം അവരുടെ അധീനതയിൽ വന്നു. ആ അത്ഭുതപ്രവചനത്തിന് ദൃക്സാക്ഷിയായിരുന്ന സൽമാൻ അതിന്റെ സാക്ഷാത്കാരം നേരിൽ കാണുകയും ചെയ്തു.

മദാഇനിലെ തന്റെ വീട്ടുമുറ്റത്ത് തഴച്ചു പന്തലിച്ചുനിൽക്കുന്ന ഒരു മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലിരുന്ന് സൽമാൻ (ﷺ) കൂട്ടുകാരോട് ആത്മകഥ പറയുന്നത് നോക്കൂ. ആ സത്യാന്വേഷിയുടെ സാഹസികമായ പ്രയാണങ്ങൾ തികച്ചും അത്ഭുതജന്യമല്ലേ?

പേർഷ്യയിലെ സമ്പന്നമായ ഒരു കുടുംബത്തിൽ വത്സലനായ പിതാവിന്റെ പിടിയിൽനിന്ന് പരമമായ ആത്മീയ സത്യവും തേടി പുറപ്പെട്ട് ക്രിസ്തീയ പുരോഹിതന്മാരുടെ ചർച്ചകളിലും ദേവാലയങ്ങളിലും പരതി നൈരാശ്യവും പേറി അവസാനം മദീനയിലെ ഒരു ജൂതപ്രമാണിയുടെ അടിമയായി മാറുന്നു. അപ്പോഴേക്കും അളവറ്റ യാതനകളാണ് അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞത്.

സൽമാൻ (ﷺ) പറയുന്നു: ഇസ്ഫഹാനിലെ ഒരു ഗ്രാമത്തിലായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ വീട്. അഗ്നിയാരാധകരായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ കുടുംബം. ആരാധനയ്ക്കുവേണ്ടി കത്തിച്ചുവെച്ച തീ കെട്ടുപോകാതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടത് എന്റെ കർത്തവ്യമായിരുന്നു. ഞാൻ അക്കാര്യം വളരെ നിഷ്കർഷതയോടെ പാലിച്ചു. ഒരു ദിവസം ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ കൃഷിസ്ഥലത്തേക്ക് പോകുന്നവഴി ഒരു ചർച്ചിന്റെ മുമ്പിൽ എത്തിപ്പെട്ടു. അവിടെ അപ്പോൾ ആരാധന നടക്കുകയായിരുന്നു. അപരിചിതമായ ആ ആരാധനാസമ്പ്രദായം എന്നെ ഹഠാദാകർഷിച്ചു. ഞാൻ കുറെനേരം നോക്കിനിന്നു. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു പുരോഹിതനോട് ക്രിസ്തുമതത്തെ സംബന്ധിച്ചു പലതും ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി.

പ്രസ്തുത മതത്തിന്റെ ആസ്ഥാനവും ഉന്നത പണ്ഡിതന്മാരും സിറിയയിലാണ് ഉള്ളതെന്ന് ഞാൻ അറിഞ്ഞു. നേരം ഇരുട്ടിയശേഷമാണ് അന്ന് ഞാൻ വീട്ടിൽ മടങ്ങിയെത്തിയത്. പിതാവിനോട് എന്റെ അനുഭവം വിശദീകരിച്ചു. ക്രിസ്തുമതത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായ വിവരവും പിതാവിനെ അറിയിച്ചു. അത് ഞാനും പിതാവും തമ്മിൽ ഇടയാൻ വഴിവെച്ചു. പിതാവ് എന്റെ കാലിൽ ഇരുമ്പ് ചങ്ങലയിട്ട് വീട്ടിൽ ബന്ധനസ്ഥനാക്കി.

ഒരു ദിവസം പിതാവിന്റെ കണ്ണുവെട്ടിച്ച് ബന്ധന വിമുക്തനായ ഞാൻ ഒരു കച്ചവടസംഘത്തിന്റെ കൂടെ നാടുവിട്ടു സിറിയയിലെത്തി. അവിടെ ഒരു വലിയ ക്രിസ്തീയ പുരോഹിതന്റെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ താമസിച്ചു. വലിയ ധനമോഹിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം പള്ളിവക സമ്പത്ത് സ്വന്തമാക്കി സ്വത്ത് സമ്പാദിച്ചുപോന്നു. അധികം താമസിയാതെ അദ്ദേഹം മരണമടഞ്ഞു. നല്ല വനും ഭക്തനുമായ ഒരു പുരോഹിതനാണ് പിന്നീട് ആ സ്ഥാനം ഏറ്റെടുത്തത്. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം എന്നെയും.

എങ്കിലും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഉൽക്കടമായ അഭിനിവേശം തണുക്കാതെതന്നെ കിടന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസിയുത്ത് പ്രകാരം ഞാൻ അവിടെനിന്ന് മുസിലിലെ ഒരു പുരോഹിതനെ സമീപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ചു.

അതിന് ശേഷം നസീബൈൻ എന്ന സ്ഥലത്ത് വന്ന് മറ്റൊരു പുരോഹിതന്റെ കൂടെ ജീവിച്ചു. അദ്ദേഹം എന്നെ റോമിലെ ഉമൂരിയായിലെ ഒരു പുരോഹിതന്റെ അടുത്തേക്കയച്ചു.

എന്റെ ജീവിതത്തിന് ആവശ്യമായ ഏതാനും ആടുകളും പശുക്കളും ഞാൻ അവിടെനിന്നു സമ്പാദിച്ചു. ആ പണ്ഡിതൻ മരണശയ്യയിൽനിന്നു എന്നോടു പറഞ്ഞു: “നീ തേടുന്ന സത്യം എവിടെനിന്ന് നിനക്കു ലഭിക്കുമെന്നു എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. മറ്റൊരാളെ നിനക്കു നർദ്ദേശിച്ചു തരുവാനും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. നമ്മുടെ പിതാവായ ഇബ്റാഹീമിന്റെ സത്യമതവുമായി നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന അന്ത്യപ്രവാചകന്റെ ആഗമന സമയമടുത്തിരിക്കുന്നു. രണ്ടു പർവ്വതങ്ങളുടെ ഇടയിലെ കാരക്ക കായ്ക്കുന്ന നാട്ടിലേക്കാണ് നീ പുറപ്പെടേണ്ടത്. കഴിയുമെങ്കിൽ നീ അങ്ങോട്ടു പോകൂ. ആ പ്രവാചകന്റെ അടയാളങ്ങൾ ഇവയാകുന്നു.

അദ്ദേഹം ധർമ്മമായി ലഭിക്കുന്ന ഭക്ഷണ സാധനങ്ങൾ തിന്നുകയില്ല. പാരിതോഷികമായി ലഭിച്ചവയാണെങ്കിൽ ഭക്ഷിക്കും. പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ മദ്രണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമലുകൾക്കിടയിൽ കാണപ്പെടുന്നതുമാണ്.”

ഒരു ദിവസം അറബികളായ ഒരു കച്ചവട സംഘത്തെ ഞാൻ കണ്ടുമുട്ടി. ഈത്തപ്പനയുടെ നാട്ടിലേക്ക് എന്നെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനു പകരം എന്റെ കാലിസമ്പത്ത് അവർക്ക് ഞാൻ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു. അവരുടെ കൂടെ ഞാൻ യാത്ര തുടർന്നു. വാദിൽഖുറാ എന്ന സ്ഥലത്തു വെച്ച് അവർ എന്നെ ആക്രമിച്ചു. എന്നെ ഒരു ജൂതന് അടിമയായി അവർ വിറ്റു. എന്റെ സമ്പത്ത് അപഹരിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്ന് മുതൽ ഞാൻ ഒരു അടിമയായിത്തീർന്നു. ഒരു ദിവസം ബനുഖുരൈളയിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ അവിടെ വന്നു എന്നെ വിലയ്ക്കുവാങ്ങി മദീനയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. തന്റെ പുതിയ യജമാനന്റെ ഈത്തപ്പനത്തോട്ടത്തിൽ ഭൃത്യവേല ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് ബനുഅംറുബ്നുഔഫിന്റെ വീട്ടിൽ ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സത്യപ്രവാചകൻ വന്നിറങ്ങുന്നത്.

ഒരു ദിവസം ഞാൻ ഈത്തപ്പനമരത്തിൽനിന്നും പഴം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്റെ യജമാനൻ താഴെ നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ബന്ധു അവിടെ വന്നു. അവർ സംഭാഷണം തുടങ്ങി. മദീനയിൽ ആഗതനായ പുതിയ പ്രവാചകനെ കുറിച്ചായിരുന്നു അവരുടെ സംസാരം. അതു കേട്ടു ഞാൻ സന്തോഷപൂർവ്വകമായി. എന്റെ ശരീരം കോരിത്തരിച്ചു. ഞാൻ വേഗം ഇറങ്ങി. എല്ലാ ആദരവുകളും മറന്നു യജമാനനോടുചോദിച്ചു:

“എന്ത്? പ്രവാചകനോ? എന്താണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത്? എവിടെ?”

കോപിഷ്ഠനായ യജമാനൻ എന്റെ നെഞ്ചിൽ ഒരടിതന്നു.

“നിനക്കെന്താണിതിൽ കാര്യം? നീ നിന്റെ പണിനോക്ക്.”

അദ്ദേഹം ഗർജ്ജിച്ചു.

ഞാൻ എന്റെ ജോലി തുടർന്നു. അന്നു വൈകുന്നേരം കുറച്ചു കാരക്കയുമായി ഞാൻ മദീനയിലെ ഖുബായിൽ ചെന്നു. അവിടെ പ്രവാചകരും കുറച്ചു കൂട്ടം കാരും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ പക്കലുണ്ടായിരുന്ന കാരയ്ക്കു അവരുടെ

മുമ്പിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ പറഞ്ഞു: “ഇതാ, നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യം കാണും. ഭക്ഷിച്ചാലും, ഇത് എന്റെ വക ധർമ്മമാകുന്നു.”

നബി (ﷺ) അനുചരന്മാരോട് പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ഭക്ഷിക്കൂ.”

എല്ലാവരും ഭക്ഷിച്ചു. നബി (ﷺ) ഭക്ഷിച്ചില്ല.

ഞാൻ അത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. ധർമ്മവസ്തുക്കൾ ഭക്ഷിക്കുകയില്ല എന്ന് എന്റെ ഗുരുനാഥൻ പറഞ്ഞ അടയാളം ഞാൻ ഓർത്തു.

അടുത്ത ദിവസം വൈകുന്നേരം വീണ്ടും ഞാൻ കുറച്ചു കാരക്കയുമായി അവരെ സമീപിച്ചു. ഇത്തവണ ഞാൻ പറഞ്ഞു: “ഇന്നലെ കൊണ്ടുവന്നത് ധർമ്മമായതു കൊണ്ടായിരിക്കാം നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കാതിരുന്നത്, ഇത് ധർമ്മമല്ല, എന്റെ പാരിതോഷികമാണ്, നിങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചാലും.”

നബി(ﷺ)യും കൂട്ടുകാരും അത് ഭക്ഷിച്ചു. അതോടുകൂടി രണ്ടടയാളങ്ങളും എനിക്ക് ബോധ്യമായി.

മറ്റൊരിക്കൽ നബി (ﷺ) ഒരു മയ്യിത്തിന്റെ കൂടെ പോവുകയായിരുന്നു. ചുമലിൽ ഒരു മുണ്ട് പതിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ അടുത്തുചെന്നു മുണ്ടിനുള്ളിലൂടെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അത് കണ്ട് നബി(ﷺ)ക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായി. അവിടുന്ന് വസ്ത്രം നീക്കി ചുമൽഭാഗം എനിക്ക് കാണിച്ചു തന്നു. എന്റെ ഗുരുനാഥൻ പറഞ്ഞ അടയാളം ഞാൻ വ്യക്തമായി കണ്ടു. ഞാൻ നബി (ﷺ) യെ ആശ്ശേഷിച്ചു പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. നബി എന്നെ പിടിച്ചരികത്തിരുത്തി., സംഭവമന്വേഷിച്ചു. എന്റെ കഥ നബിയോട് ഞാൻ വിശദീകരിച്ചു. ഞാൻ മുസ്ലിമാവുകയും ചെയ്തു.

അങ്ങനെ സൽമാൻ അത്രയും കാലം അന്വേഷിച്ചു നടന്ന സത്യം കണ്ടെത്തി.

മറ്റൊരാളുടെ അടിമയായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന് അതേ കാരണംകൊണ്ടുതന്നെ ബദറിലും ഉഹ്ദിലും സംബന്ധിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

നബിയും അനുയായികളും അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചു. സ്വതന്ത്രനാക്കി. വന്ത വിന്നു ശേഷമുള്ള എല്ലാ യുദ്ധങ്ങളിലും അദ്ദേഹം നബി(ﷺ)യുടെ കൂടെ പങ്കെടുത്തു ത്യാഗം സഹിച്ചു.

ഭക്തി, വിരക്തി, ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യം, സൂക്ഷ്മത എന്നീ ഗുണങ്ങളിൽ സൽമാൻ ഉമറി (ﷺ) നോട് തുല്യനായിരുന്നു.

അബൂദ്ദർദാഉം (ﷺ) സൽമാനും വളരെക്കാലം ഒരു വീട്ടിൽ താമസിക്കുകയുണ്ടായി. അബൂദ്ദർദാഅ് എല്ലാ ദിവസവും സുന്നത്ത് നോമ്പും രാത്രി മുഴുവനും നമ

സ്കാരവും അനുഷ്ഠിക്കുമായിരുന്നു. വിശ്രമമില്ലാത്ത ഇബാദത്തിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തെ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ സൽമാൻ (ﷺ) ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. ഒരിക്കൽ അബൂദ്ദർദാദ് ചോദിച്ചു.

“സൽമാൻ, നിങ്ങളെന്തിനാണ് അല്ലാഹുവിന് ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നതിൽനിന്ന് എന്നെ തടയാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്.”

സൽമാൻ പറഞ്ഞു: “നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം കണ്ണുകളോടും വീട്ടുകാരോടും നിങ്ങൾക്ക് ചില ബാധ്യതകളുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് നമസ്കരിക്കുക, ഉറങ്ങുക, നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുക, നോമ്പു അനുഷ്ഠിക്കാതിരിക്കുക, ഇങ്ങനെയൊക്കെ നിങ്ങളുടെ ഇബാദത്ത്.”

സൽമാന്റെ ഈ ഉപദേശം നബി (ﷺ) യുടെ ചെവിയിലെത്തി. നബി (ﷺ) പറഞ്ഞു: “സൽമാൻ വിജ്ഞാനം കൊണ്ടു നിറയ്ക്കപ്പെട്ട ആളാകുന്നു.”

ഖൻദഖ് യുദ്ധം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അൻസാരികൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: “സൽമാൻ ഞങ്ങളുടെ ആളാകുന്നു.”

ഇത് കേട്ട് മുഹാജിറുകൾ പറഞ്ഞു: “അല്ല, അല്ല സൽമാൻ മുഹാജിറാകുന്നു.”

ഇരുപക്ഷക്കാരോടും നബി (ﷺ) പറഞ്ഞു: “അല്ല, അല്ല സൽമാൻ എന്റെ കുടുംബത്തിൽ പെട്ടവനാകുന്നു.”

“ലുഖ്മാനുൽഹകീം” എന്നായിരുന്നു അലി (ﷺ) സൽമാനെ വിശേഷിപ്പിച്ചിരുന്നത്.

സൽമാൻ നിര്യാതനായതറിഞ്ഞപ്പോൾ അലി (ﷺ) പറഞ്ഞു: “സൽമാൻ ഞങ്ങളുടെ കുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട ആളായിരുന്നു. ലുഖ്മാനുൽ ഹകീമിനെ പോലെയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പൂർവ്വഗ്രന്ഥങ്ങളും പുതിയ ഗ്രന്ഥവും അദ്ദേഹം പഠിച്ചിരുന്നു. വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വറ്റാത്ത സമുദ്രമായിരുന്നു.”

ഉമറി(ﷺ)ന്റെ ഭരണകാലത്ത് സൽമാൻ മദീന സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. ഉമർ (ﷺ) കൂട്ടുകാരോട് പറഞ്ഞു: “വരു, സൽമാൻ വരുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തെ നമുക്ക് സ്വാഗതം ചെയ്തു ആനയിക്കാം.”

അവർ മദീനയുടെ അതിർത്തിയിൽ പോയി സൽമാനെ സ്വാഗതം ചെയ്തു.

ഉമർ(ﷺ) മറ്റൊരാളെയും ഇങ്ങനെ ആദരിച്ചിരുന്നില്ല. ഇസ്ലാമിക ഭരണം സമ്പൽസമൃദ്ധമാവുകയും ക്ഷേമം കളിയാടുകയും ചെയ്ത തന്റെ അവസാനകാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് പൊതുവജനാവിൽ നിന്ന് വർഷാന്തം അയ്യായിരം ദിർഹം അലവൻസ് ലഭിച്ചിരുന്നു. അത് മുഴുവനും അദ്ദേഹം പാവങ്ങൾക്ക് വീതിച്ചുകൊടുക്കുമായിരുന്നു.

കൂട്ടമെടഞ്ഞ് വിറ്റിട്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം ദൈനംദിന ജീവിതം നയിച്ചിരുന്നത്. ഒരു ദിവസം മൂന്നു ദിർഹമിന് അദ്ദേഹം കൂട്ട വിൽക്കും. ഒരു ദിർഹം തന്റെയും കൂടും ബന്തിന്റെയും ആവശ്യത്തിനും ഒരു ദിർഹം ഓലവാങ്ങാനും ചിലവഴിക്കും, അവ ശേഷിക്കുന്ന ദിർഹം ദർമ്മം ചെയ്യും!

മദാഇനിലെ അമീറായി സൽമാൻ നിയമിക്കപ്പെട്ടു. പൊതുവജനാവിൽ നിന്ന് ഒരു ദിർഹംപോലും സ്വന്തം ചിലവിനായി ഉപയോഗിച്ചില്ല. സ്വയം ജോലി ചെയ്തു ജീവിച്ചു. കീറിപ്പറിഞ്ഞ വസ്ത്രം ധരിച്ച അദ്ദേഹം ഭരണീയരിൽ നിന്ന് ഒട്ടും വ്യത്യസ്തനായിരുന്നില്ല.

മദാഇനിലെ തെരുവീഥിയിലൂടെ ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം നടന്നുപോവുകയായിരുന്നു. ഒരു യാത്രക്കാരൻ ഭാരിച്ച ഒന്നു രണ്ടു ഭാങ്ഡവും പേറി വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടായിരുന്നു ആ ചുമട് പേറിയിരുന്നത്.

സൽമാനെ കണ്ട യാത്രക്കാരൻ ഒരു ഭാങ്ഡം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു തന്റെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ചുതരാൻ പറഞ്ഞു: സൽമാൻ സസന്തോഷം അതെടുത്തു അയാളുടെ പിന്നിൽ നടന്നു.

വഴിമധ്യേ നാട്ടുകാരായ കുറച്ചുപേർ വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവർ സൽമാനെ കണ്ടപ്പോൾ “അമീറെ, അസ്സലാമുഅലൈക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു.

അമീർ സലാം മടക്കുകയും ചെയ്തു.

അമീറോ! യാത്രക്കാരൻ അന്ധാളിച്ചുപോയി.

അതേ, മദാഇനിലെ ഭരണാധികാരി സൽമാനായിരുന്നു അതെന്ന് ആ യാത്രക്കാരൻ അപ്പോഴാണ് അറിയുന്നത്. അദ്ദേഹം ക്ഷമാപണം ചെയ്തു. പക്ഷേ അതിനു മാത്രം എന്തുണ്ടായി? സൽമാൻ അയാളുടെ വീട്ടിലെത്തിയിട്ടില്ലാതെ ആ ഭാങ്ഡം താഴെവെച്ചില്ല!

ഒരു ഭരണാധികാരിയായിരുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്ക് എന്താണിത്ര വെറുപ്പ്? ചിലർ അദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “അധികാരത്തിന്റെ മൂലപ്പാൽ കുടിക്കുമ്പോൾ വളരെ മധുരമാണ്, പക്ഷേ കുടി നിറുത്തുക എന്നത് കയ്പേറിയതുമാണ്.”

സൽമാന്റെ വീട് വളരെ ചെറുതായിരുന്നു. നവർന്ന് നിന്നാൽ തല മുട്ടും! നിവർന്നു കിടന്നാൽ കാൽ മുട്ടും! സൽമാൻ ആ വീട്ടിൽ ജീവിതം നയിച്ചു.

മരണ വക്ത്രത്തിൽ കിടക്കുകയായിരുന്ന സൽമാനെ സഅദുബ്നുഅബീവഖാസ് (❦) സന്ദർശിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തെ കണ്ട സൽമാൻ കരഞ്ഞുപോയി.

സഅദ് (❦) ചോദിച്ചു: സൽമാൻ അങ്ങെ എന്തിനാണ് കരയുന്നത്? അങ്ങെ നബി (ﷺ) യുടെ സന്തുഷ്ട അനുയായികളിൽ പെട്ടവനല്ലേ? എന്തിനു ഭയപ്പെടുന്നു?

സൽമാൻ പറഞ്ഞു: “മരണം പേടിച്ചുകൊണ്ടല്ല ഞാൻ കരയുന്നത്. ഈ ലോകത്ത് ഇനിയും ജീവിക്കണമെന്ന് എന്തൊരു ഗ്രഹമില്ല. ഒരു വഴിയാത്രക്കാരനപ്പോലെ മാത്രമേ ഈ ലോകത്ത് ജീവിക്കാവൂ എന്ന് നബി (ﷺ) നമ്മെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നത് സഅദ് ഓർക്കുന്നില്ലേ? എന്റെ ചുറ്റുപാടും ഒന്നു നോക്കൂ, ഇവയെല്ലാം വിട്ടേച്ചു കൊണ്ടാണ് ഞാൻ മരിക്കുന്നത്. അത് ഓർക്കുമ്പോഴാണ് എനിക്ക് അസ്വസ്ഥത!”

സഅദ് (ﷺ) ചുറ്റുപാടും നോക്കി.

ആ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നത്, അദ്ദേഹം ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്ന ഒരു തളികയും വുള്ള എടുക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ഒരു പാത്രവും മാത്രമായിരുന്നു.

സഅദ് (ﷺ) അവ രണ്ടുമെടുത്ത് ധർമ്മം ചെയ്തു. സൽമാൻ സ്വസ്ഥനാവുകയും ചെയ്തു.

മരണമടുത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഭാര്യയെ വിളിച്ചു. കസ്തൂരി നിറച്ച ചെറിയ ഒരു ചെപ്പ് ഭാര്യയുടെ പക്കൽ സൂക്ഷിക്കാൻ കൊടുത്തിരുന്നു. അത് കൊണ്ടുവരാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ജലൗലാളത്ത് എന്ന പ്രദേശം മുസ്ലിം സൈന്യം ജയിച്ചടക്കിയപ്പോൾ കിട്ടിയ ഗനീമത്ത് സ്വത്തിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ലഭിച്ചതായിരുന്നു ആ കസ്തൂരി. ഭാര്യ അത് കൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹത്തിലും പരിസരത്തും കലക്കിതെളിച്ചു.

ഭാര്യയോട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കകം അല്ലാഹുവിന്റെ ചില അടിമകൾ എന്നെ സമീപിക്കും. അവർക്ക് ഭക്ഷണം ആവശ്യമില്ല. സുഗന്ധ സാധനങ്ങൾ അവർക്ക് പ്രിയമാണ്.

ഭാര്യ പുറത്തിറങ്ങി തിരിച്ചുവന്നപ്പോഴേക്കും സൽമാൻ(ﷺ)ന്റെ ആത്മാവ് വേർപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.